

**UCHWAŁA NR LXII/342/23
RADY MIEJSKIEJ W PRZEMKOWIE**

z dnia 21 listopada 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Przemków na lata 2023–2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz 40 ze zm.), w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ust z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Przemków na lata 2023–2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr XXIX/166/21 Rady Miejskiej w Przemkowie z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy Rodzinie dla gminy Przemków na lata 2021–2026.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Przemkowa.

Wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej w Przemkowie

Irena Orłowska

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2023-2027**

PRZEMKÓW

Przemków 2023

Spis Treści

I	Wstęp	Str. 3
II	Definicje przemocy.	Str. 4
III	Formy przemocy i rola stereotypów i przekonań w utrwalaniu wzorców przemocowych.	Str. 4 - 6
IV	Podstawy prawne.	Str. 6
V	Charakterystyka zjawiska przemocy w gminie Przemków na podstawie diagnozy problemów społecznych w 2022.	Str. 7 - 23
VI	Podstawowe założenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 - 2027.	Str. 23
VII	Adresaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023- 2027.	Str. 24
VIII	Realizatorzy Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023- 2027.	Str. 24
IX	Cele Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 - 2027.	Str. 24 - 27
X	Monitoring Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 - 2027.	Str. 27
XI	Przewidywane efekty realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 - 2027.	Str. 27
XII	Źródła finansowania.	Str. 27
XIII	Postanowienia Końcowe.	Str. 28

Spis tabel:

Tabela nr 1 Rodzaje Przemocy.

Tabela nr 2 Etapy realizacji programu.

Tabela nr 3 Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową i działania Posterunku Policji w Przemkowie w 2022 r.

Tabela nr 4 Liczba kobiet, którym udzielono pomocy w związku z przemocą w rodzinie w latach 2019 - 2022.

Tabela nr 5 Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta - A”, w latach 2019 - 2022 z podziałem na jednostki i instytucje które wszczęły procedurę.

Zestaw wykresów **od nr 1 do nr 20** - pytania diagnostyczne.

I. Wstęp

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023- 2027 (zwany dalej „Programem”) został opracowany na podstawie ostatniej nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.

Zmiany są bardzo szerokie i kładą nacisk na zagwarantowanie skutecznej ochrony osobom, które doświadczają przemocy domowej. Zasadniczą różnicą nowelizacji w kontekście do dotychczasowej ustawy jest jej nowa nazwa oraz przepis uchylający preambułę. Pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione pojęciem przemocy domowej. Dotychczas stosowana definicja została zmieniona, ponieważ przemoc jest problemem również w nieformalnych związkach, wśród byłych małżonków, którzy nie stanowią już rodziny.

W nowelizacji ustawy uwzględniono także kwestię przemocy ekonomicznej oraz cyberprzemocy za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość.

Dodano również definicję osoby doznającej przemocy domowej - zgodnie z nowymi przepisami, małoletni, który był świadkiem przemocy domowej powinien być traktowany także jako osoba doznająca przemocy. Zmiana ta rozszerza krąg osób objętych ochroną o niezamieszkujących razem byłych partnerów oraz dzieci będące świadkami przemocy domowej.

Treść ustawy przewiduje także nowe regulacje przeznaczone dla osób stosujących przemoc domową - m.in. skierowanie do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym i psychologiczno - terapeutycznym. Takie rozwiązanie ma na celu nauczenie osób stosujących przemoc umiejętności samokontroli swojego zachowania. Osoba stosująca przemoc będzie miała obowiązek uczestnictwa w wybranym programie, a za niedopełnienie tego obowiązku poniesie karę grzywny.

Równolegle rozszerzono uprawnienia Policji i Żandarmerii Wojskowej w zakresie zapewnienia osobom doznającym przemocy domowej bezpieczeństwa poprzez zastosowanie czternastodniowego zakazu kontaktu i zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej oraz zakazu przebywania w określonych miejscach przez osobę stosującą przemoc domową. Dodatkowo zmiany wprowadzone do procedury karnej oraz prawa karnego materialnego, które mają na celu nie tylko zwiększenie ochrony przed przemocą, lecz także zminimalizowanie niebezpieczeństwa występowania wtórnej wiktyimizacji osób doznających przemocy domowej.

Nowelizacja wprowadza również szereg rozwiązań, które mają na celu usprawnienie pracy Zespołów Interdyscyplinarnych oraz modyfikuje procedurę „Niebieskiej Karty”. Od dnia 22.06.2023 r. grupy diagnostyczno - pomocowe zastąpiły dotychczas funkcjonujące grupy robocze, które w świetle nowych przepisów stają się podstawową komórką odpowiedzialną za prowadzenie procedury „Niebieska Karta”. Zespół Interdyscyplinarny nadzoruje działania grup diagnostyczno - pomocowych oraz monitoruje sposób prowadzenia procedury „Niebieska Karta”. Podstawowym celem grup diagnostyczno - pomocowych jest dokonanie diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej. Grupy są powoływane przez Zespół Interdyscyplinarny do każdego zgłoszenia stosowania przemocy. Ustawodawca wprowadza zasadę, w myśl której grupa diagnostyczno – pomocowa docelowo składa się z dwóch osób: pracownika socjalnego, funkcjonariusza policji. Nowe przepisy wprowadzają także monitoring rodziny dotkniętej przemocą domową, a także osób zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieska Karta”. Działania monitorujące trwają 9 miesięcy po zakończeniu procedury „Niebieskiej Karty”.

Niniejszy Program stanowi kontynuację wybranych celów i zadań wskazanych do realizacji w poprzednim programie dla gminy Przemków.

II. Definicje przemocy.

Przemoc domową należy zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Może być ona zarówno przyczyną, jak i skutkiem dysfunkcji w rodzinie.

Według definicji przyjętej w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.), **przemoc domową** - należy rozumieć, jako jednorazowe albo powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Biorąc pod uwagę diagnozowanie zjawiska przemocy warto zwrócić uwagę na formy przemocy w rodzinie wskazywane w literaturze przedmiotu. Zgodnie z nią akty przemocy przybierają formę „aktywnych nadużyć”, bądź „biernych zaniedbań”. Wyszczególnia się, iż aktywna przemoc składa się z aktów nadużyć fizycznych, psychologicznych, seksualnych, gdzie oprawca kieruje negatywne emocje bezpośrednio na ofiarę. W przypadku drugiej grupy istotne jest okazywanie braku zainteresowania ofiarą - jej zaniedbaniami¹.

III. Formy przemocy i rola stereotypów i przekonań w utrwalaniu wzorców przemocowych.

Przemoc domowa może się objawiać w różnorodny sposób. Jej rodzaje i formy przedstawia poniższa tabela.

Tab. nr 1

Rodzaje przemocy	Katalog potencjalnych zachowań
Przemoc fizyczna (dotyczy dorosłych i dzieci)	Popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni lub innych niebezpiecznych narzędzi, porzucenie w niebezpiecznej okolicy, wyrzucanie z samochodu, gaszenie papierosa na osobie, nieudzielenie koniecznej pomocy i inne.
Przemoc psychiczna (dotyczy dorosłych i dzieci)	Wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć i zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokorzenia, przekonywanie o swojej bezkarności, zawstydzanie), stosowanie bezprawnych gróźb, np. <i>zabiję Cię</i> , szantażowanie zabójstwem i inne.

¹ W. Banach, T. W. Gierat, (red.). Z zagadnień profilaktyki zagrożeń społecznych, Uniwersytet Pedagogiczny, Kraków 2016

Przemoc seksualna (dotyczy dorosłych i dzieci)	Wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowalnych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, poniżanie możliwości, obśmiewanie, wymuszanie oglądania pornografii i powtarzanie występujących tam zachowań seksualnych, patologiczna zazdrość o zachowania seksualne, których nie ma i inne.
Przemoc ekonomiczna (dotyczy dorosłych i dzieci)	Odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy, niezaspokojenie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny i inne.
Cyberprzemoc, to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera.	Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie.
Zaniedbywanie (dotyczy dorosłych i dzieci)	Niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka, zarówno fizycznych (właściwe odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, edukacja, itp.), jak i psychicznych (poczucie bezpieczeństwa, miłość rodzicielska, troska).

Mity i fakty o przemocy w rodzinie według Amnesty International²

- **MIT:** przemoc wobec kobiet w rodzinie nie jest zabroniona.
- **FAKT:** zarówno przepisy prawa krajowego jak i prawa międzynarodowego, zakazują używania przemocy wobec współmałżonków, bliskich osób.
 - **MIT:** policjant nie musi/nie powinien reagować na przemoc w rodzinie, gdyż to sprawa prywatna.
 - **FAKT:** policja jest zobligowana do reagowania na każde uzasadnione wezwanie dotyczące przemocy w rodzinie. Kryterium „sprawa prywatna” nie odgrywa żadnej roli.
 - **MIT:** nie powinno się ingerować w życie rodziny, nie należy reagować na hałasy u sąsiadów.
 - **FAKT:** często reakcja sąsiadów jest jedyną szansą na powstrzymanie sprawcy przemocy domowej.
 - **MIT:** z przemocą wobec kobiet w rodzinie i relacjach intymnych mamy do czynienia tylko wtedy, gdy na ciele kobiety wyraźnie widać ślady pobicia.
 - **FAKT:** istnieje wiele sposobów na posługiwanie się przemocą fizyczną bez pozostawienia wyraźnych śladów. Przemoc to także psychiczne znęcanie się, ograniczenie możliwości przemieszczania, pozbawienia środków do życia, gwałt małżeński i wiele innych form.
 - **MIT:** jeżeli kobieta nie odchodzi od męża/partnera, który się nad nią znęca, to widocznie odpowiada jej ten związek.
 - **FAKT:** żadna kobieta nie chce żyć w związku przemocowym. Kobiety są przeważnie przerażone doświadczaną przemocą i często przez długi czas ukrywają ją przed wszystkimi. Długoletnia zależność (w tym finansowa) od sprawcy, dzieci, które czasem nie wiedzą o przemocy, lęk przed ośmieszeniem i poniżaniem, lęk przed nieskutecznym prawem i długim procesem rozwodowym, często powstrzymują kobiety przed podjęciem jakichkolwiek działań.
 - **MIT:** przemoc w rodzinie to wyłącznie rezultat problemów alkoholowych.
 - **FAKT:** wbrew temu, co można mniemać na podstawie statystyk policyjnych, przemoc występuje w rodzinach nieużywających alkoholu, niemniej- do takich rodzin nie jest wzywana policja, gdyż przemoc ma miejsce w ciszy, bez hałaśliwych oznak kłótni.

²Źródło : www.amnesty.org.pl

Obecne w świadomości społecznej stereotypy służą usprawiedliwianiu i bagatelizowaniu problemu. Wynikiem funkcjonujących w świadomości społecznej przekonań na temat przemocy jest fakt, że wiele osób w danej społeczności nie reaguje na problem przemocy domowej, wyrażając tym samym przyzwolenie na przemoc. Warto podkreślić, że przemoc jest zjawiskiem, które dotyczy wszystkich środowisk i warstw społecznych, niezależnie od statusu społecznego, wykształcenia i majątku.

IV. Podstawy prawne

Program realizowany będzie w oparciu o podstawowy akt prawny, obejmujący tematykę przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, którym jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.). Zgodnie z art. 6. ust. 1 pkt 2 w/w ustawy do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
3. zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Dodatkowo Program realizowany będzie w oparciu o zapisy następujących ustaw i rozporządzeń:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
2. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
5. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
7. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny,
9. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego,
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz 1870),
11. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest zgodny z zapisami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023 – 2028 przyjętej uchwałą Nr LII/300/23 Rady Miejskiej w Przemkowie z dnia 9 lutego 2023 r.

V. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej w gminie Przemków na podstawie diagnozy problemów społecznych z 2022 r.

W gminie Przemków w 2022 r. przeprowadzono kolejną diagnozę problemów społecznych z uwzględnieniem problemu przemocy domowej. Dane uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych wśród grup reprezentujących dwa lokalne środowiska:

1. dorośli mieszkańcy,
2. dzieci i młodzież szkolna.

Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

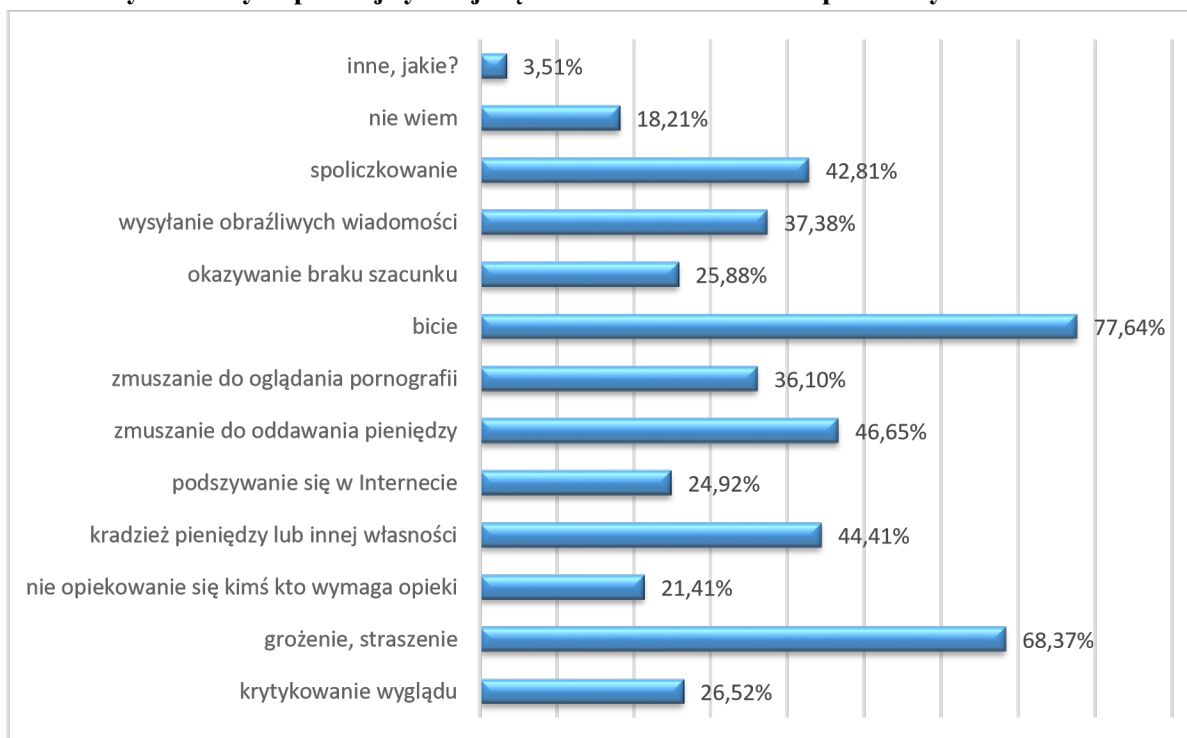
1. zidentyfikowania problemu przemocy domowej,
2. zidentyfikowania problemu przemocy rówieśniczej i szkolnej wśród uczniów z Gminy Przemków,
3. zidentyfikowania skutków występujących problemów,
4. pokazania rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

1. Problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży.

Celem badania było sprawdzenie wiedzy uczniów na temat zjawiska przemocy. W związku tym poproszono uczniów o wskazanie sytuacji, które ich zdaniem można nazwać aktem przemocy. Niniejsze wykresy ukazują skalę zjawiska przemocy z punktu widzenia młodzieży szkolnej.

Wykres nr 1.

Które z wymienionych poniżej sytuacji są Twoim zdaniem aktem przemocy?

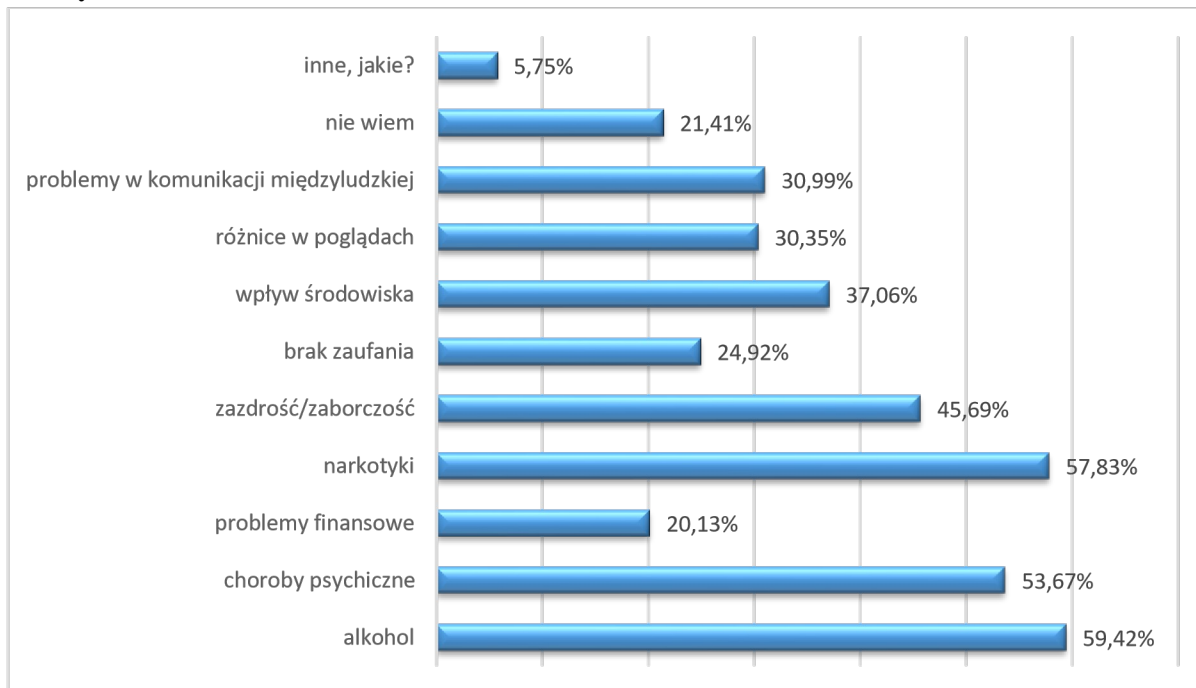

Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, młodzież najczęściej wskazuje na następujące zachowania: bicie (77,64%), groźenie, straszenie (68,37%), zmuszanie do oddawania pieniędzy (46,65%), kradzież pieniędzy lub innej własności (44,41%), spoliczkowanie (42,81%), wysyłanie obraźliwych wiadomości (37,38%),

zmuszanie do oglądania pornografii (36,10%), krytykowanie wyglądu (26,52%), okazywanie braku szacunku (25,88%), podszywanie się w Internecie (24,92%), nieopiekowanie się kimś kto wymaga opieki (21,41%) oraz inne (3,51%). Natomiast 18,21% uczniów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wykres nr 2.

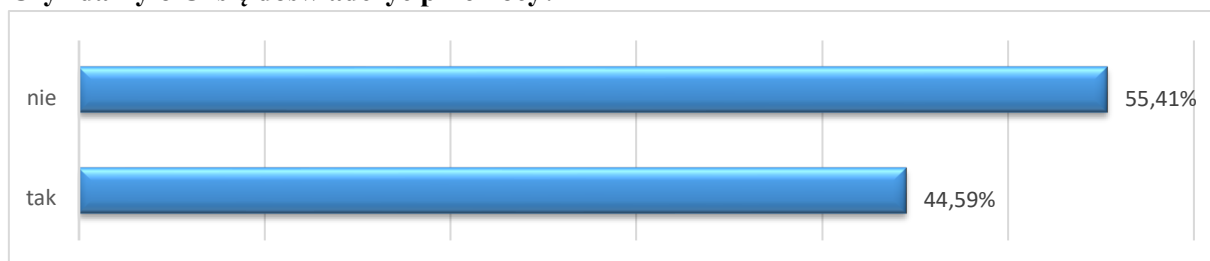
Które z wymienionych poniżej sytuacji Twoim zdaniem prowokują agresję/przemoc wśród młodzieży?

Uczniowie uważają, że przemoc wynika głównie z nadużywania alkoholu (59,42%) i narkotyków (57,83%) oraz z występowania chorób psychicznych (53,67%). W dalszej kolejności także z: zazdrości i zaborczości (45,69%), wpływu środowiska (37,06%), problemów w komunikacji międzyludzkiej (30,99%), różnic w poglądach (30,35%), braku zaufania (24,92%), problemów finansowych (20,13%). Dodatkowo 21,41% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie, a kolejne 5,75% wskazało również na inne przyczyny, ale bez podawania konkretnych przykładów.

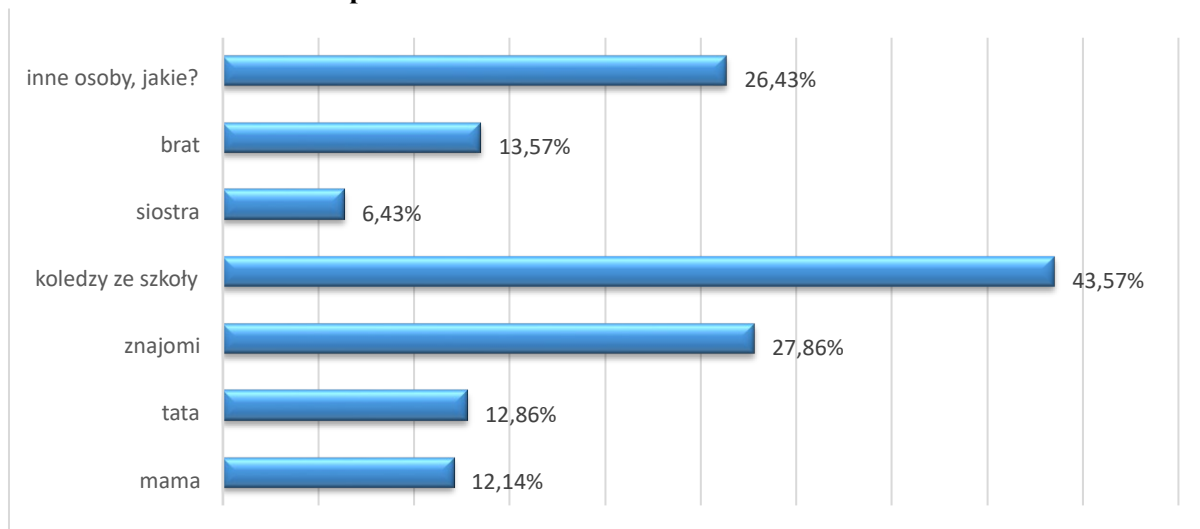
Wykres nr 3.

Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?

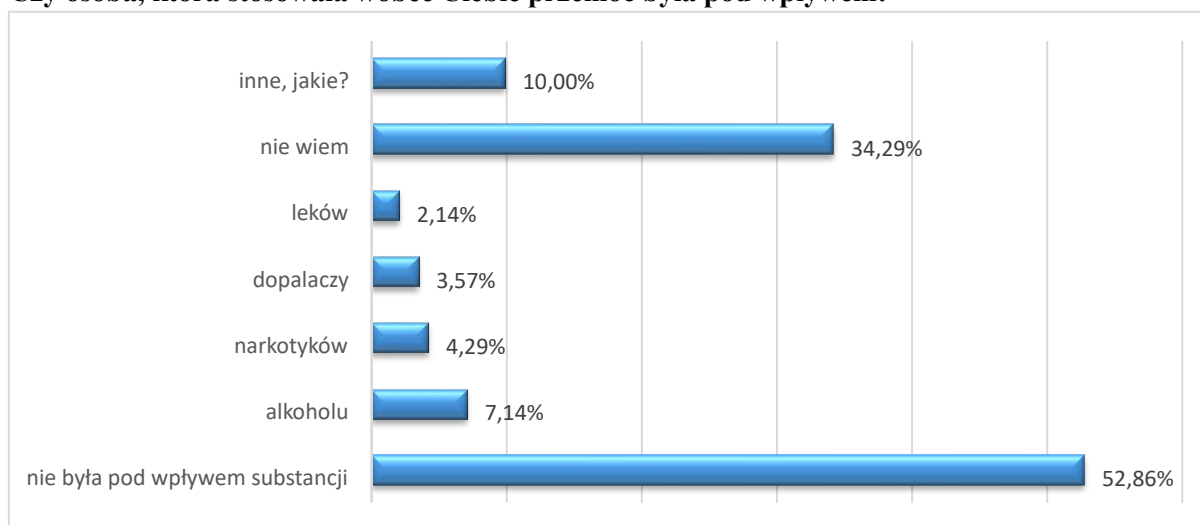
Odpowiedzi twierdzącej udzieliło tutaj 44,59% ankietowanych, a 55,41% osób nigdy nie doświadczyło przemocy.

Wykres nr 4.
Kto stosował wobec Ciebie przemoc?

Osobami stosującymi przemoc wobec uczniów byli głównie koledzy ze szkoły – taką odpowiedź wskazuje 43,57% uczniów, którzy doznali przemocy. Rzadziej wskazywano natomiast na: znajomych (27,86%), brata (13,57%), tatę (12,86%), mamę (12,14%), siostrę (6,43%) oraz inne osoby (26,43%).

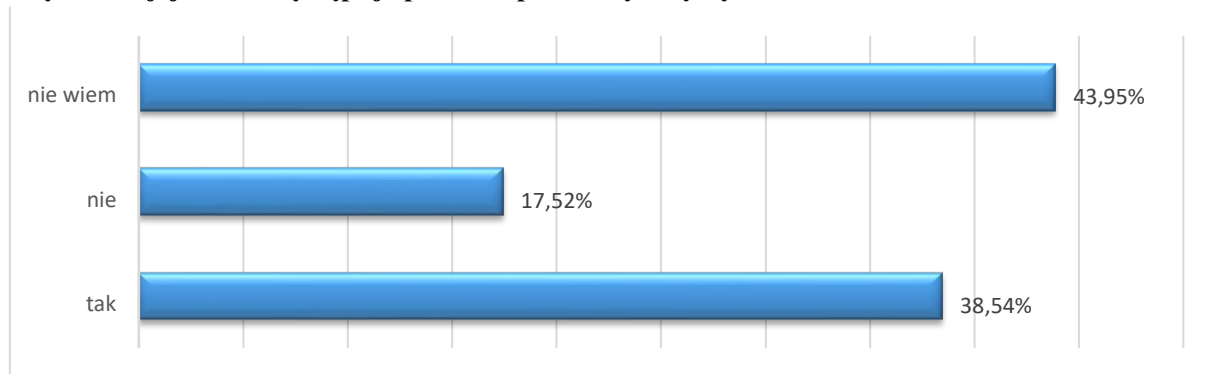
Wykres nr 5.
Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc była pod wpływem:

Uczniowie, którzy doświadczyli przemocy uważają, że osoby, które stosowały wobec nich ową przemoc nie były pod wpływem żadnych substancji (52,86%). 7,14% uczniów uważa, że osoby te były pod wpływem alkoholu, 4,29% wskazuje na wpływ narkotyków, 3,57% udzieliło odpowiedzi „dopalacze”, 2,14% mówi o lekach. Z kolei 34,29% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. 10,00% uczniów podaje inne osoby, ale bez wskazywanie kim one są.

Wykres nr 6.

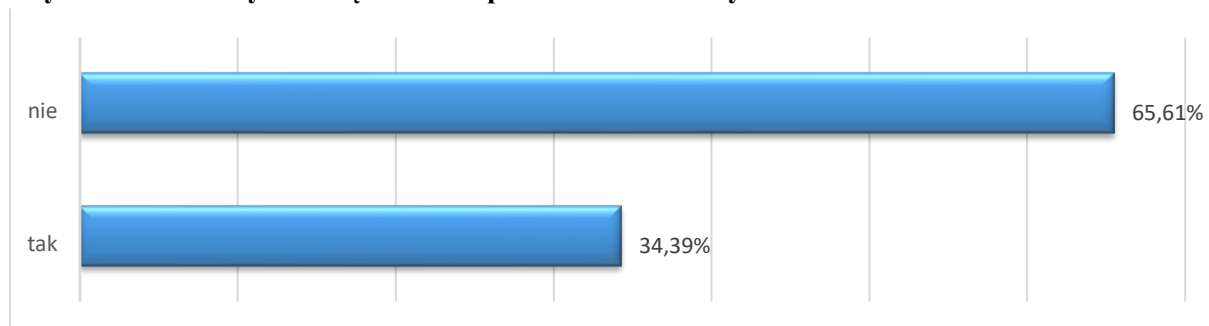
Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?

38,54% uczniów przyznaje, że w ich szkole występuje przemoc między uczniami. Z tą opinią nie zgadza kolejne 17,52% uczniów, a 43,95% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wykres nr 7.

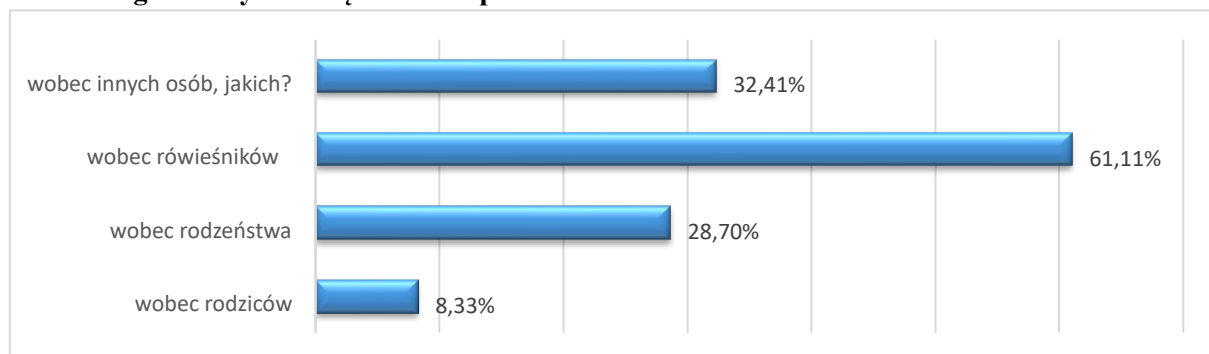
Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec innych?

Do stosowania przemocy wobec innych osób przyznaje się 34,39% ankietowanych uczniów, a 65,61% nigdy nie stosowało przemocy wobec innych.

Wykres nr 8.

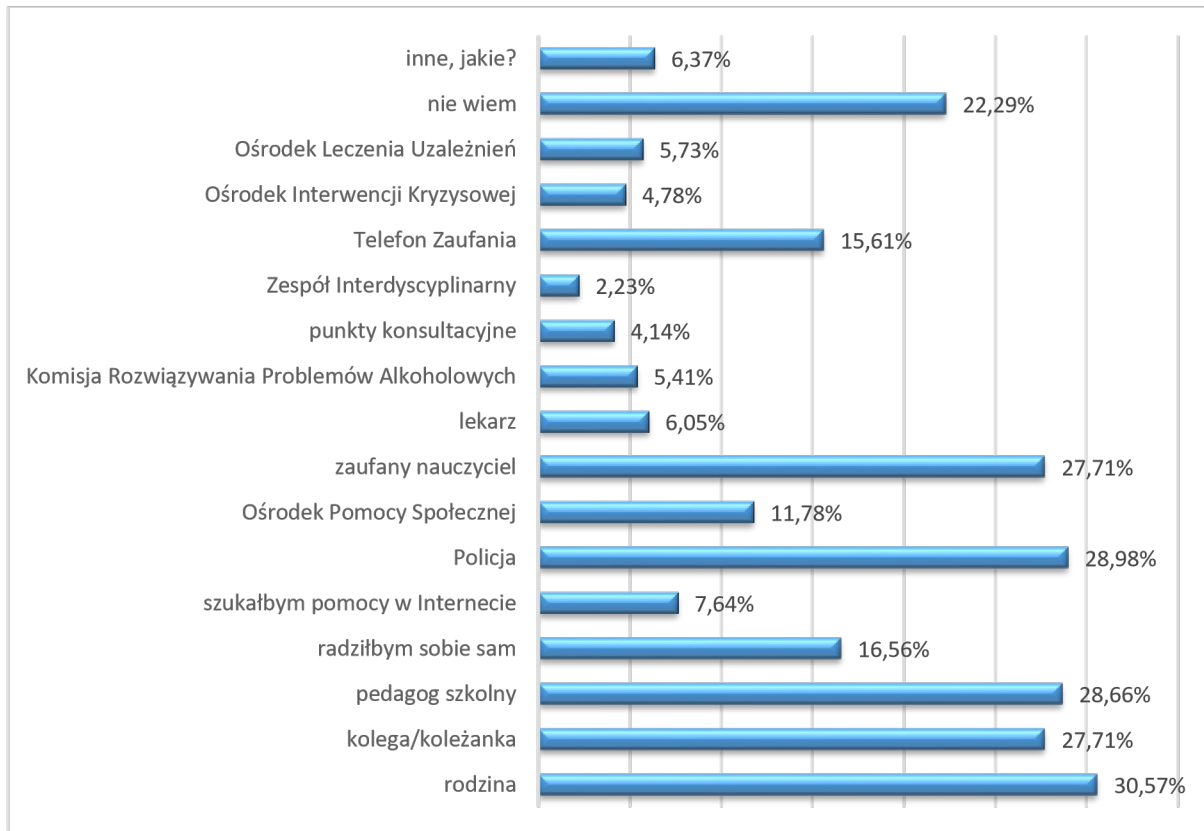
Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?

Uczniowie stosowali przemoc głównie wobec rówieśników (61,11%), rodzeństwa (28,70%), rodziców (8,33%) oraz innych osób (32,41%), gdzie wskazano m.in. na kolegów spoza szkoły.

Wykres nr 9.

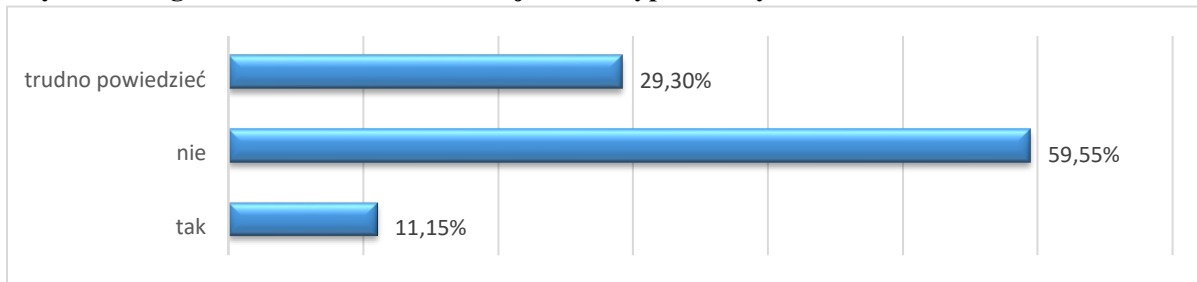
Do kogo zwrócił/a byś się o pomoc w razie problemu przemocy w rodzinie?

W sytuacji doświadczania przemocy, ankietowani najchętniej zwróciliby się o pomoc do rodziny (30,57%), zaufanego nauczyciela szkolnego (27,71%), a także szukaliby pomocy u: pedagoga (30,61%), kolegi bądź koleżanki (28,57%) oraz funkcjonariuszy Policji (26,53%). Reszta skierowałaby się w dalszej kolejności także: do pracowników Telefonu Zaufania (15,61%), Ośrodka Pomocy Społecznej (11,78%), lekarza (6,05%), Ośrodka Leczenia Uzależnień (5,73%), Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (5,41%), Ośrodka Interwencji Kryzysowej (4,78%), pracowników punktów konsultacyjnych (4,14%), Zespołu Interdyscyplinarnego (2,23%) oraz innych (6,37%). Niepokojący jest stosunkowo wysoki odsetek odpowiedzi uczniów, którzy uważają, iż radziliby sobie sami w takiej sytuacji – taką odpowiedź wskazało 16,56% osób oraz fakt, iż 7,64% badanych szukałoby pomocy w Internecie, a 22,29% nie wie gdzie. Wykres pokazuje to, iż uczniowie nie wiedzą do kogo mogliby się zwrócić w sytuacji kryzysowej lub też nie mają zaufanej osoby, do której mogliby zwrócić się z takim problemem.

Wykres nr 10.

Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu, kto jest ofiarą przemocy w swoim domu?

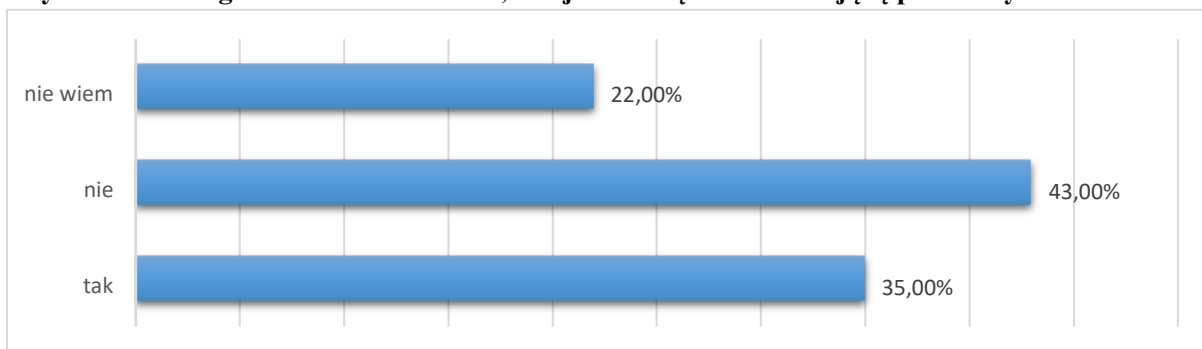
Dodatkowo 11,15% uczniów zna osoby doświadczające przemocy domowej. 59,55% ankietowanych nie zna takich osób, 29,30% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

2. Problem przemocy z perspektywy dorosłych mieszkańców.

Celem badania było także sprawdzenie wiedzy dorosłych mieszkańców dotyczącej przemocy oraz sprawdzenia skali zjawiska w Gminie Przemków. Ankietowanych poproszono o wskazanie zachowania, które ich zdaniem można uznać za akt przemocy. Respondenci najczęściej wskazywali na: bicie (97,00%), dotykanie wbrew woli (92,00%), zmuszanie do oddawania pieniędzy (91,00%), spoliczkowanie (90,00%), zmuszanie do oglądania pornografii (88,00%), groźenie, straszenie (86,00%), nieopiekowanie się kimś kto wymaga opieki (63,00%), kradzież pieniędzy lub innej własności (60,00%), okazywanie braku szacunku (49,00%), krytykowanie wyglądu (43,00%). 35,00% osób przyznaje, że zna kogoś, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. 43,00% ankietowanych nie zna takich osób, a 22,00% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wykres nr 11.

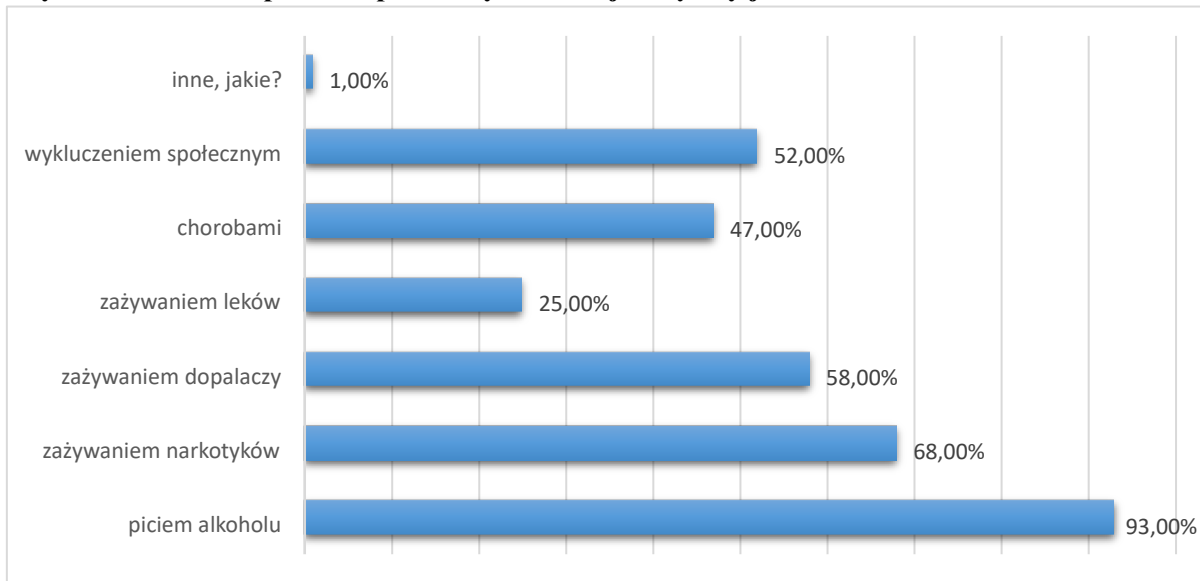
Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?

35,00% osób przyznaje, że zna kogoś, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. 43,00% ankietowanych nie zna takich osób, a 22,00% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wykres nr 12.

Czy Pana/i zdaniem problem przemocy domowej związany jest z:

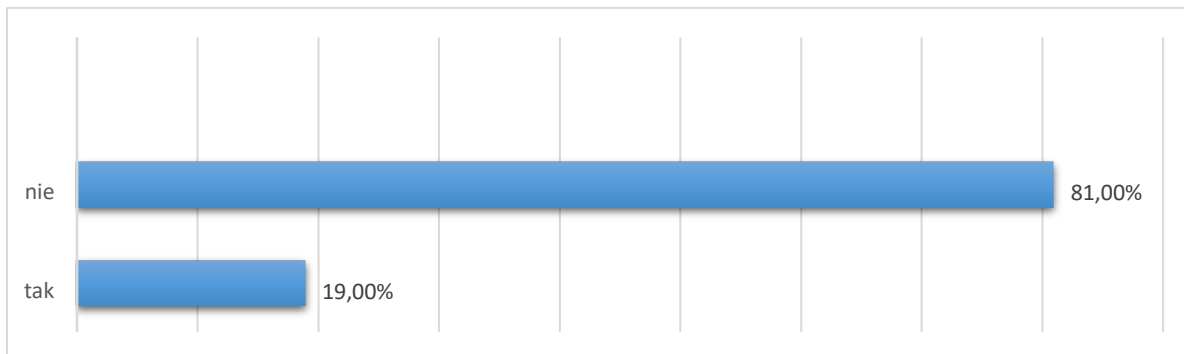

Ankietowani uważają, że przemoc domowa związana jest głównie z piciem alkoholu – taką odpowiedź wskazuje 93,00% osób. W dalszej kolejności badani wskazują na: zażywanie narkotyków (68,00%), zażywanie dopalaczy (58,00%), wykluczenie społeczne (52,00%), choroby (47,00%) oraz zażywanie leków (25,00%).

Wykres nr 13.

Czy zdarzyło się Panu/-i doświadczyć przemocy?

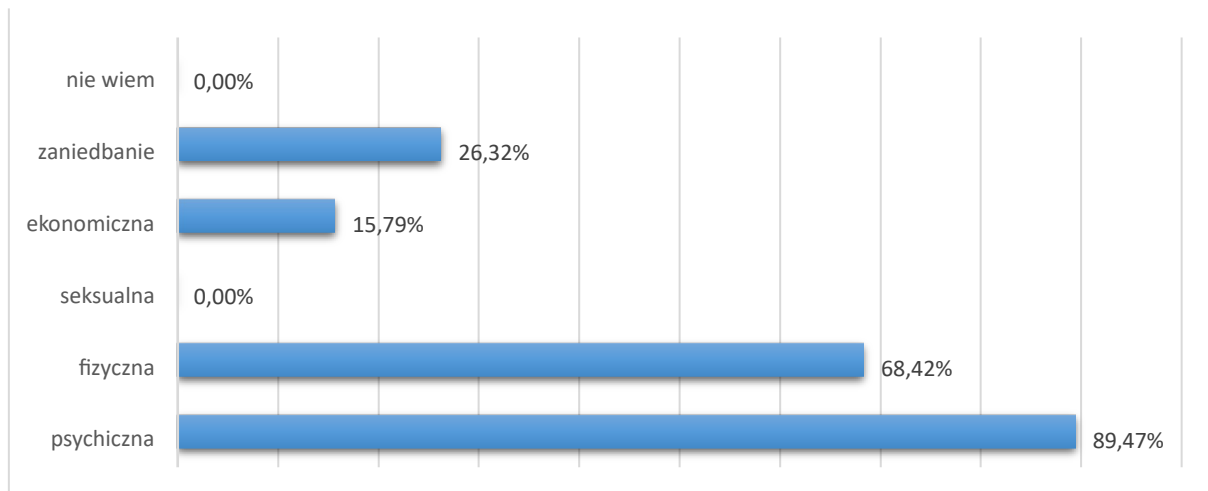
Następnie ankietowanych zapytano, czy im osobiście zdarzyło się doświadczyć przemocy. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło tutaj 19,00% osób, z kolei 81,00% osób nigdy nie doświadczyło zachowań przemocowych. Dane pokazują, iż problem doświadczania przemocy jest obecny w gminie i należy podjąć działania profilaktyczne.

Wykres nr 14.

Jakiego rodzaju przemoc Pan/i doznała?

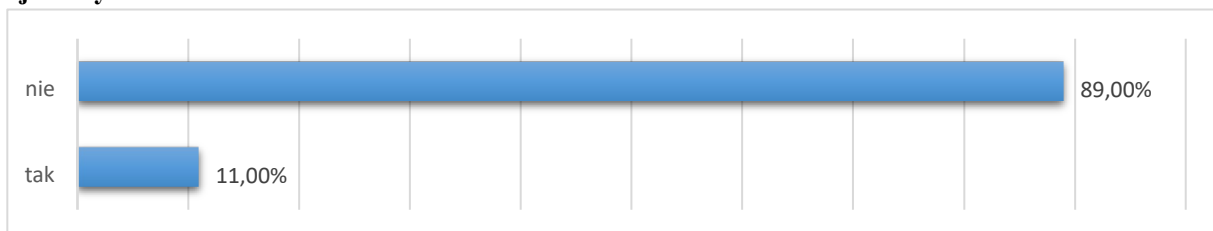
Respondenci, którzy doświadczyli przemocy, przyznali, iż była to głównie przemoc psychiczna –89,47% i przemoc fizyczna – 68,42%. Natomiast 15,79% badanych doświadczyło przemocy ekonomicznej, a kolejne 26,32% zaniedbania.

Osobami stosującymi przemoc wobec respondentów, jak najczęściej przyznają badani, są: partner/partnerka (57,89%), ojciec (26,32%), matka (15,79%), dzieci 5,26% oraz inne osoby (15,79%).

Wykres nr 15.

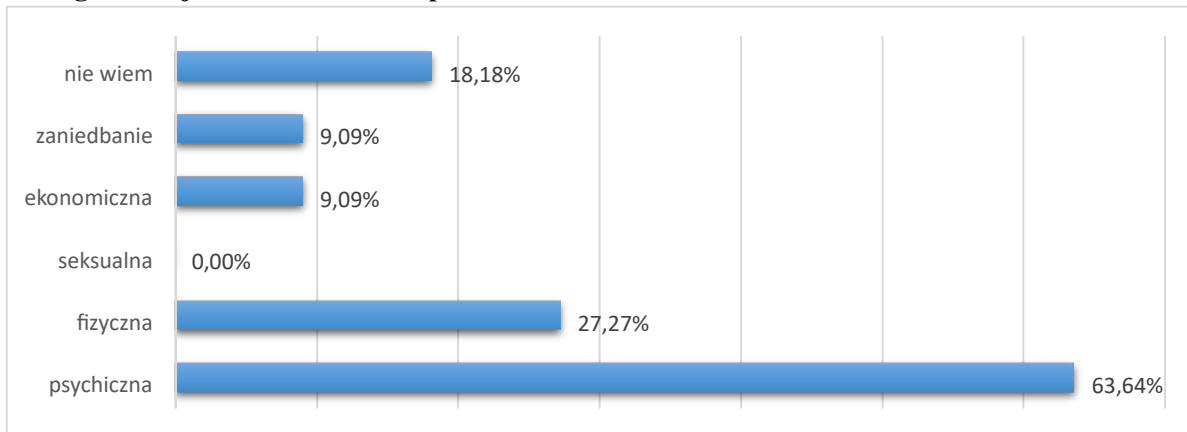
Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i zachowania przemocowe wobec drugiej osoby?

11,00% respondentów przyznaje, że stosowało przemoc wobec drugiej osoby, natomiast zdecydowana większość osób, tj. 89,00% nie stosowała nigdy przemocy wobec drugiej osoby.

Wykres nr 16.

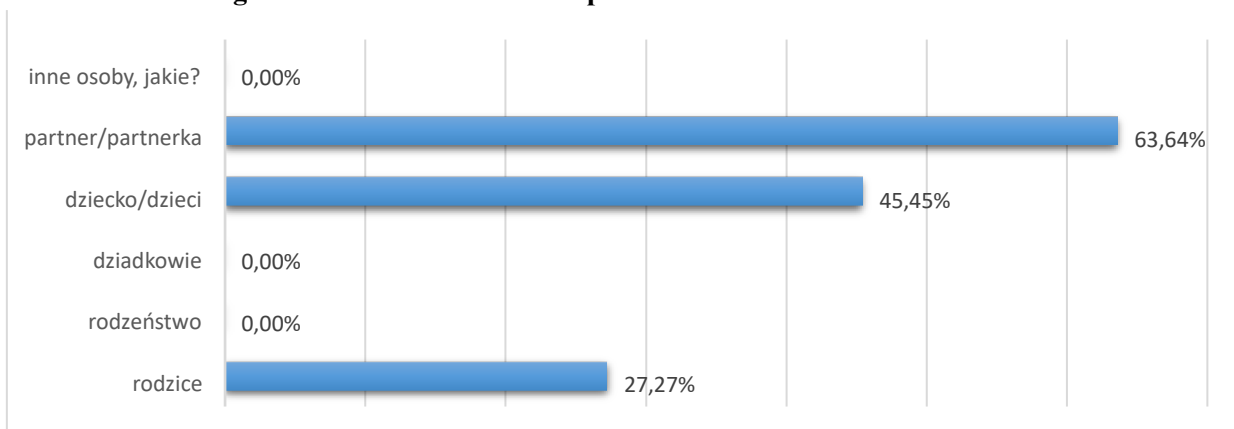
Jakiego rodzaju zastosował Pan/i przemoc?

Ankietowani, którym zdarzyło się stosować zachowania przemocowe, stosowali głównie przemoc psychiczną (63,64%), przemoc fizyczną (27,27%), po 9,09% przemoc ekonomiczną oraz zaniedbanie, natomiast 18,18% stosowało innego rodzaju przemoc bez wyraźnego wskazania jej rodzaju.

Wykres nr 17.

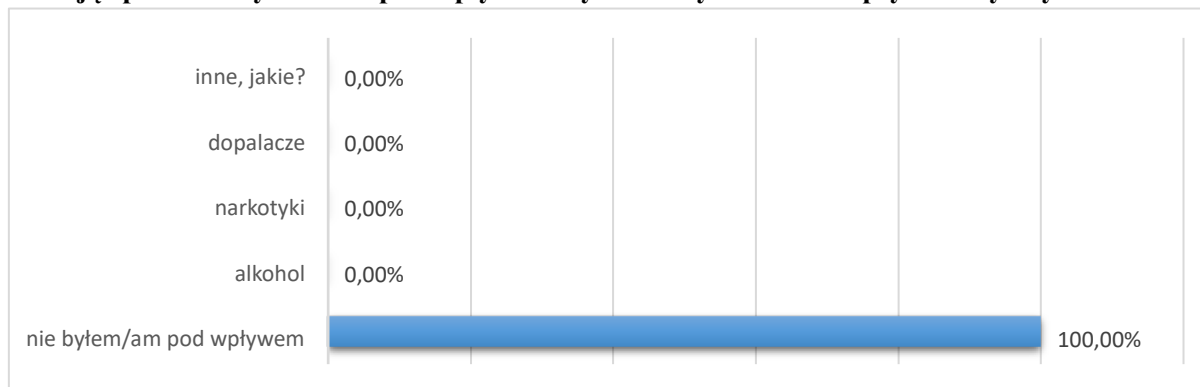
W stosunku do kogo zastosowałeś zachowanie przemocowe?

Respondenci stosowali przemoc wobec: partnera/partnerki (63,64%), dzieci/dziecka (45,45%), 27,27% rodziców.

Wykres nr 18.

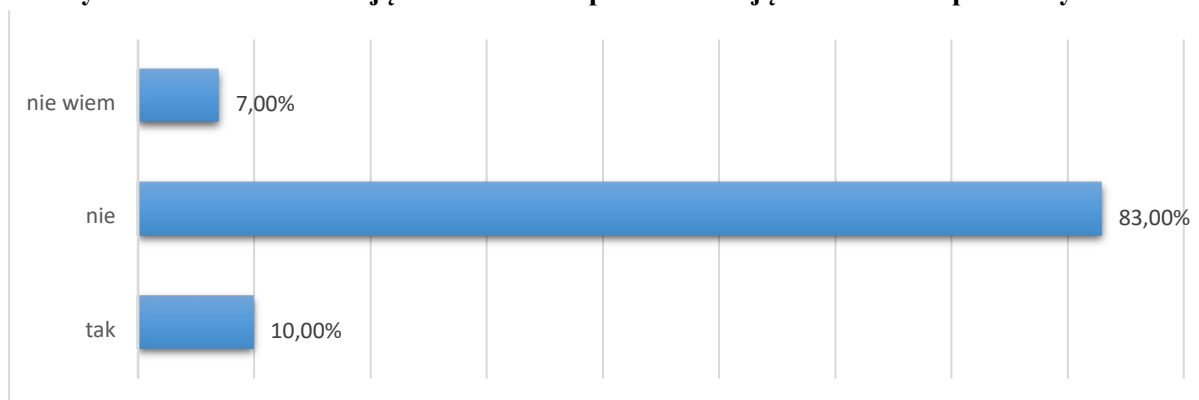
Stosując przemoc był/a Pan/i pod wpływem wymienionych środków psychoaktywnych?

100,00% respondentów stosujących przemoc nie było pod wpływem żadnych środków psychoaktywnych, gdy stosowali zachowania przemocowe.

Wykres nr 19.

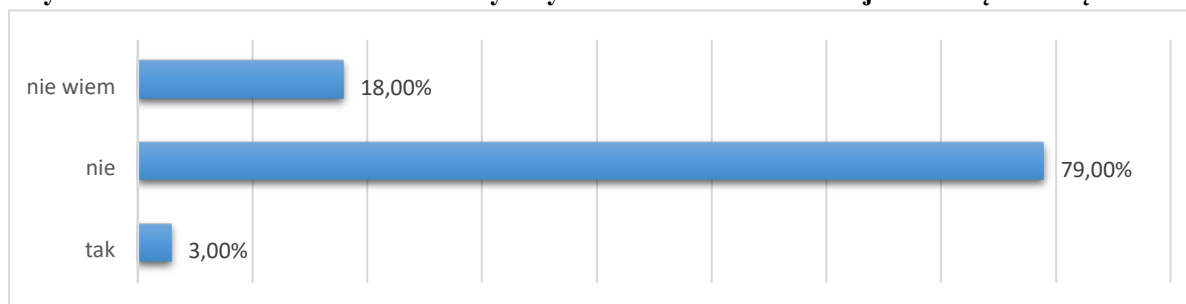
Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?

83,00% mieszkańców uważa, iż nie występują okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy, zaś 10,00% jest zdania, że takie okoliczności istnieją. 7,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Wynikać to może z niewiedzy na temat konsekwencji bycia ofiarą przemocy w okresie dzieciństwa.

Wykres nr 20.

Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą?

Większość osób (79,00%) uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci nie jest dobrą metodą wychowawczą. Przeciwnego zdania było 3,00% ankietowanych mieszkańców, a 18,00% osób nie

potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie

3. Wnioski z przeprowadzonej diagnozy i rozpoznanie sytuacji dorosłych mieszkańców i uczniów szkoły podstawowej względem zachowań przemocowych

Wśród ankietowanych mieszkańców przemocy doświadczyło 19,00% dorosłych osób. Zdecydowana większość z nich doświadczyła przemoc psychicznej (89,47%), natomiast 68,42% osób doświadczyło przemoc fizycznej. 11,00% ankietowanych osobiście stosowało przemoc wobec innych osób.

Problem przemocowy jest widoczny również wśród uczniów szkół podstawowych – 44,59% z nich przyznało, iż doświadczyło przemoc, wśród tych osób 43,57% to osoby, w stosunku, do których przemoc tę stosowali koledzy ze szkoły. Dodatkowo 38,54% ankietowanych twierdzi, że w ich szkole występuje zjawisko przemoc. Wskazuje to jednoznacznie na to, iż problem przemocy rówieśniczej jest obecny wśród szkół na terenie Gminy Przemków.

4. Rekomendacje co do dalszych działań profilaktycznych skierowanych do mieszkańców oraz instytucji, których celem jest profilaktyka.

- Działania profilaktyczne na terenie Gminy Przemków powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Korzystnym działaniem jest edukowanie wszystkich grup społecznych, w celu kształtowania prawidłowych postaw oraz budowania świadomości względem istniejących zagrożeń społecznych jakim jest stosowanie przemoc. Holistyczne podejście pomoże podnieść skuteczność działań.

- Istotne jest kontynuowanie prowadzonych czynności profilaktycznych i edukacyjnych na terenie gminy. Działania, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemów związanych z przemocą domową zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od samej społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucjach. Kluczową rolę mogą odgrywać tutaj instytucje cieszące się dużym zaufaniem wśród mieszkańców np. służby porządkowe lub organizacje pozarządowe.

- Rekomenduje się zwrócenie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie pracy przy rozwijaniu ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy, pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemoc.

- Wsparcie kadry pedagogicznej poprzez odpowiednie szkolenia, umożliwiające rozwój kompetencji edukacyjnych, poszerzanie wiedzy i budowanie warsztatu metodycznego, ułatwiającego pracę szczególnie pod względem tzw. tematów trudnych dotyczących przemoc.

- Rekomenduje się, aby działania te miały formę warsztatów i spotkań z ekspertami, jest to najbardziej lubiana i skuteczna forma profilaktyki przeciwdziałania przemoc domowej i występowania przemoc rówieśniczej w szkołach.

- Rekomenduje się edukację rodziny pod względem problemów uzależnień i zasięgania pomocy w przypadku występowania przemoc. Edukacja może mieć formę warsztatów profilaktycznych dla dzieci (znaczna część mieszkańców uważa, że to skuteczna forma profilaktyki) oraz wykładów i pogadanek (duża część mieszkańców uważa, że to działanie przynosi dobre efekty profilaktyczne).

- Prowadzenie lokalnych kampanii i innych działań edukacyjnych, mających na celu podniesienie wiedzy społeczeństwa na temat szkodliwości i skutków przyjmowania narkotyków, picia alkoholu i palenia papierosów.

5. Charakterystyka zjawiska przemocy w Przemkowie na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Posterunku Policji w Przemkowie Komendy Powiatowej Policji w Polkowicach w 2022 r

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym, który został powołany Zarządzeniem nr 168/23 Burmistrza Przemkowa z dnia 18 września 2023 r. w sprawie powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Przemków, zgodnie z nowelizacją ustawy, nakładającą na gminy obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Policji, jednostek organizacji pomocy społecznej, sądu (kuratorzy), oświaty, ochrony zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacji pozarządowych. Burmistrz Przemkowa zawierając porozumienia z w/w jednostkami powołał 18 osób w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zespół Interdyscyplinarny w 2022 r. w ramach dotychczas obowiązującego Programu podejmował działania w następujących etapach:

Tab. nr 2

Lp.	Etapy realizacji programu	Podejmowane działania
1.	Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	W 2022 r. praca Zespołu Interdyscyplinarnego d/s Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Przemków polegała na integrowaniu i koordynowaniu działań przedstawicieli różnych instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, diagnozowaniu problemu przemocy w rodzinie, podejmowaniu działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, inicjowaniu interwencji w środowisku dotkniętym przemocą oraz rozpowszechnianiu działań w stosunku do osób stosujących przemoc. Celem powołania Zespołu Interdyscyplinarnego było szybsze i skuteczniejsze podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa, wstrzymanie zjawiska przemocy w rodzinie, a także planowanie i realizacja działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb (w tym realizacja procedury „Niebieskiej Karty”). Podstawowym celem działania Zespołu Interdyscyplinarnego była koordynacja działań w celu skutecznego rozwiązywania problemów określonych rodzin. Koordynacja ta łączyła w sobie konieczność przepływu informacji między instytucjami mogącymi zapewnić pomoc i wypracowanie modelu pomocy dostosowanej do problemów danej rodziny oraz najbardziej efektywne realne udzielanie pomocy.
2.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania	W 2022 r. Zespół Interdyscyplinarny spotkał się 4 razy . Podczas tych spotkań weryfikowano procedury „Niebieskiej Karty”. W przypadku ustania przemocy i zachowań agresywnych w rodzinach podejmowano decyzję o zamykaniu procedury „Niebieska Karta” na wniosek grupy roboczej, w której skład wchodził: pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej w Przemkowie, dzielnicowy Posterunku Policji w Przemkowie, pedagogzy szkolni, kurator Sądu Rejonowego w Głogowie oraz pielęgniarka środowiskowa Centrum Pielęgniarstwa

	<p>przemocy domowej</p>	<p>Rodzinnego w Przemkowie. Podejmowano interwencyjne działania po stronie instytucji, przekazywano informacje i rejestrowano przypadki przemocy w ramach wewnętrznych rejestrów, uzupełniano dane statystyczne. Tworzono plany pomocowe przez zadaniowe grupy robocze prowadzenia indywidualnych przypadków w ramach wdrożonych procedur „Niebieskich Kart”. Udzielano pomocy osobom pokrzywdzonym, jak i sprawcom przemocy w rodzinie.</p> <p>W skład Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Przemków w 2022 roku wchodziło 13 osób.</p> <p>Grupy robocze podejmowały działania w 35 przypadkach, w tym z poprzednich lat (podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie) i wdrażały procedury Niebieskiej Karty. Odbyło się 35 spotkań zespołów zadaniowych grupy roboczej. 35 osób - ofiar przemocy zostało objętych pomocą w prowadzeniu indywidualnego przypadku. Osoby doznające przemocy mogły korzystać na terenie naszej gminy ze specjalistycznej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej oraz pracy socjalnej. Proponowaną formą pomocy było spotkanie indywidualne w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień, Zespole Interdyscyplinarnym, Ośrodku Pomocy Społecznej w Przemkowie.</p> <p>Natomiast w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia ofiary (dorośli i dzieci) osoby pokrzywdzone miały możliwość schronienia w Domu Interwencji Kryzysowej w Chocianowie. W 2022 r. nie było takich sytuacji. Sprawcy przemocy według diagnozy przypadków przemocy w 93% w naszej gminie są to osoby uwikłane w problem alkoholowy.</p> <p>W 2022 roku 35 osób - sprawców przemocy - skorzystało z konsultacji indywidualnych psychologicznych, których celem była motywacja do korekty zachowań agresywnych i przemocowych oraz, w przypadku problemu alkoholowego, motywacja do leczenia w stacjonarnej placówce leczenia odwykowego.</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny wypełnił: 27 druków Niebieskiej Karty „C” w obecności zaproszonej osoby, wobec której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.</p> <p>Wypełniono 27 druków Niebieskiej Karty „D” wobec osób, gdzie istniało podejrzenie, że osoba stosuje przemoc.</p> <p>Realizowano 35 indywidualnych planów pomocowych.</p> <p>Zamknięto 25 Procedur Niebieskiej Karty, ponieważ zaistniały przesłanki ustania zachowań przemocowych wobec rodziny.</p> <p>W Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie udzielono 70 porad i konsultacji dla osób uwikłanych przemocą domową.</p>
<p>3.</p>	<p>Realizacja programów ochrony ofiar przemocy</p>	<p>Skierowano 35 osób - ofiar przemocy, do konsultacji z psychologiem w Punkcie Konsultacyjnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz 35 osób z podejrzeniem stosowania przemocy.</p>

	domowej oraz pracy ze sprawcą przemocy.	Łącznie 70 osób zostało objętych pomocą w formie pracy socjalnej pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Przemkowie i monitoringiem bezpieczeństwa w rodzinie, prowadzonym przez dzielnicowych, co najmniej dwa razy w miesiącu. Osoby zgłaszające się na spotkania grupy roboczej organizowane w Ośrodku Pomocy Społecznej w godzinach jego funkcjonowania były również kierowane do bezpłatnej pomocy prawnej, m.in. Ośrodka Wsparcia Osób Dotkniętych Przystępstwem „Lepsze Jutro” z siedzibą w Lubinie. Poinformowano 35 rodzin o możliwości skorzystania z bezpłatnej porady prawnej, które były sponsorowane przez Starostę Polkowic w naszej gminie w Miejsko – Gminnej Bibliotece Publicznej w Przemkowie, trzy razy w tygodniu po 4 godziny. Z tej formy pomocy skorzystały 3 osoby (Procedura Niebieskiej Karty, sprawy rozwodowe), rodziny były kierowane także do PCPR w Polkowicach. Do programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy „Mówimy Stop Przemocy w Rodzinie” skierowano 2 osoby .
4.	Podwyższenie umiejętności pomocowych instytucji zajmujących się pomocą osobom poszkodowanym.	Podnoszenie kwalifikacji przedstawicieli różnych grup zawodowych tj. pracowników socjalnych, służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, kuratorów sądowych, policjantów w zakresie umiejętności świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej oraz prowadzenia obowiązującej dokumentacji związanej z procedurą Niebieska Karta poprzez uczestnictwo w 1 szkoleniu.
5.	Przygotowanie i udostępnianie broszur, ulotek i plakatów informacyjnych o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczenia przemocy w rodzinie	Rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności i osób bezpośrednio uwikłanych w przemoc. Dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy domowej. Umieszczenie powyższych informacji na stronie internetowej Urzędu Miejskiego, OPS w Przemkowie, PCPR w Polkowicach.
6.	Włączenie lokalnej społeczności w monitorowanie zjawisk związanych z występowaniem przemocy.	Wykonano 35 wywiadów środowiskowych w celu zdiagnozowania przemocy domowej. Wykonano 48 dyżurów w Punkcie Konsultacyjnym.

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny doznającej przemocy odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”, określonej w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2023 r. Procedura zostaje wszczęta przez przedstawiciela jednej ze służb: pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia. Przeprowadzane badania na zlecenie Ministerstwa Rodziny pokazują, że procedura „Niebieska Karta” jest zdecydowanie

podstawowym narzędziem wykorzystywanym w procesie obejmowania wsparciem osób dotkniętych różnego rodzaju przemocą domową. Świadczą o tym nie tylko opinie wyrażane na jej temat przez pracowników instytucji pomocowych, ale także to, że aż 90% badanych osób dotkniętych przemocą domową, które były objęte pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji, była objęta działaniem tej procedury. Wyniki badań pokazały, że wsparcie w ramach „Niebieskiej Karty” oceniane jest pozytywnie i w większości przypadków wsparcie to definitywnie, bądź przynajmniej częściowo rozwiązuje problem przemocy domowej.

W związku z ustawą z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 171), Wytycznymi Nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 grudnia 2020 r, Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, dzielnicowi Posterunku Policji podejmowali szereg działań wobec zjawiska przemocy domowej i interdyscyplinarnej współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym i grupami diagnostyczno – pomocowymi.

Tab. nr 3

Liczba interwencji	Odnotowano 217 interwencji na terenie miejskim i 47 pozamiejskim, zakwalifikowane jako interwencje domowe (kwalifikacja zgłoszenia może być niejednoznaczna z faktem przemocy domowej wynikającej ze słownika systemowego systemu lub rejestracji zgłoszeń), W wyniku podjętych czynności sporządzono 23 formularze NK. W praktyce, w przypadkach, w których interwencje dotyczyły zgłoszenia na tle rodzinnym sporządzone były notatki, które w dalszych czynnościach dzielnicowy weryfikował pod kątem znamion przemocy w rodzinie.
Liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie	52
Liczba ofiar przemocy w rodzinie ogółem	26 przy wszczynanych procedurach NK i 5 w kolejnych przypadkach przemocy w rodzinie
Liczba ofiar przemocy w rodzinie - kobiety	16 (w tym do 65 r. ż.: 15, od 65 r. ż.: 1)
Liczba ofiar przemocy w rodzinie - mężczyźni	9 (w tym do 65 r. ż.: 9)
Liczba ofiar przemocy w rodzinie – małoletni do 13 roku życia	1 (w tym: 1 chłopców)
Nieletni w przedziale 13-18 lat	0
Liczba sprawców przemocy domowej (ogółem), w tym:	25
kobiety	4
mężczyźni	21
nieletni	0
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu,	16

w tym:	
kobiety	3
mężczyźni	13
nieletni	0
Liczba dzieci obecnych podczas interwencji	Brak danych
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia (ogółem)	8
Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	Formy, liczba poszczególnych rodzajów przemocy: fizycznej - 34 seksualnej - 0 psychicznej - 44 innego rodzaju - 5
Zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa art. 207	49, (w tym zakończonych AO-23, Umorzone – 18, BCP – 1,)

Tabela nr 4. Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”, rozpatrywanych przez Zespół Interdyscyplinarny z podziałem na płeć.

L.p	Jednostka/ instytucja	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
1.	Zespół Interd. w Przemkowie	20, w tym: - dla kobiet - 20 - dla mężczyzn - 20	40, w tym: - dla kobiet - 40 - dla mężczyzn - 40	35, w tym: - dla kobiet - 35 - dla mężczyzn - 35	32, w tym: - dla kobiet - 32 - dla mężczyzn - 32

Tabela nr 5. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta - A”, w latach 2019 - 2022 z podziałem na jednostki i instytucje, które wszczęły procedurę.

Jednostka	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	RAZEM
Policja	19	40	25	23	107
Ośrodek Pomocy Społecznej	0	0	0	0	0
Jednostki Oświaty	0	1	0	0	1
Służba Zdrowia	0	0	0	0	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0	1	1

Źródło : Dane Zespołu Interdyscyplinarnego

W okresie ostatnich czterech lat w gminie Przemków prowadzono działania w 107 Procedurach Niebieskich Kart. Jest to liczba rodzin, w których realizowana była procedura „Niebieska Karta”, a w konsekwencji rodzin objętych pomocą, która polegała na wsparciu psychologicznym, medycznym oraz prawnym. Osoby podejrzane o stosowanie przemocy mają możliwość zmiany zachowania, postaw, przekonań poprzez udział w proponowanych programach edukacyjno - korekcyjnych oraz oddziaływaniach terapeutycznych. Skala problemów, z którymi spotykają się członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostycznych - pomocowych wymaga odpowiedzialnego podejścia, ale też odpowiedniej rangi ważności tych problemów wśród przedstawicieli władz lokalnych. Pozytywna zasada współpracy może przyczynić się do podwyższania jakości pracy z rodziną uwikłaną w problem przemocy domowej.

VI. Podstawowe założenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 – 2027.

Przemoc domowa w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku. Istotny wpływ na stosowanie przemocy domowej ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc. Wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie może mieć także uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie. Statystyki pokazują, że wielu sprawców przemocy domowej w chwili popełniania czynu jest pod wpływem alkoholu.

Uwzględnione w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 - 2027 założenia są oparte o aktualną diagnozę zjawiska przemocy domowej na poziomie lokalnym, przeprowadzoną wśród dorosłych mieszkańców Przemkowa, młodzieży szkolnej, a także o dane uzyskane z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego. Niniejsza diagnoza miała na celu przedstawienie wyników badań ankietowych przeprowadzonych w listopadzie 2022 roku, obejmujących podstawowe problemy społeczne związane z: nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową w rodzinie oraz zachowaniami przemocowymi w środowisku szkolnym (zostało to przedstawione w rozdziale V).

W kolejnych latach realizacji Programu istnieje potrzeba podejmowania wielu działań zmierzających do zmniejszania skali zjawiska przemocy domowej, w szczególności poprzez rozwój różnych form pomocy dla osób doświadczających przemocy domowej. Nadal są potrzebne działania uświadamiające społeczeństwo w zakresie zagadnień związanych z przemocą domową, aby osoby jej doświadczające zdawały sobie większą sprawę ze swojej sytuacji i z możliwości jej poprawy, ale także po to, aby ich otoczenie reagowało w większym stopniu na sygnały występowania przemocy domowej skierowanej szczególnie do kobiet, dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych. Ważnym elementem tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy pozostają różnorodne oddziaływania wobec sprawców przemocy domowej i korygowanie ich postaw. Duże znaczenie w systemie przeciwdziałania przemocy ma także podnoszenie kompetencji zawodowych służb, ponieważ to od osób tzw. pierwszego kontaktu zależy efektywność i jakość udzielanej pomocy. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej jest procesem wymagającym czasu, wysiłku, nakładów finansowych, zaangażowania wszystkich służb, a także świadomości społecznej. Realizacja Programu przyczyni się do ograniczenia skali zjawiska przemocy domowej. Działania wskazane w Programie są określone w sposób elastyczny, dzięki temu będzie możliwe realizowanie nowatorskich lokalnych programów dostosowanych do specyfiki potrzeb występujących w gminie Przemków.

VII. Adresaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023- 2027.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023- 2027 skierowany jest do mieszkańców gminy Przemków w szczególności:

1. Ogółu społeczeństwa, w tym osób zagrożonych przemocą domową.
2. Osób dotkniętych przemocą domową.
3. Osób stosujących przemoc domową.
4. Świadków przemocy domowej.
5. Służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

VIII. Realizatorzy Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023- 2027.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest dokumentem otwartym i długofalowym, który będzie realizowany w latach 2023- 2027 przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Przemkowie we współpracy z samorządem lokalnym, instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami zajmującymi się sprawami przeciwdziałania przemocy domowej.

Do realizacji zadań Programu rekomenduje się udział wielu instytucji samorządowych, organizacji pozarządowych z terenu gminy Przemków, powiatu polkowickiego i głogowskiego, takich jak:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Przemkowie,
2. Urząd Miejski w Przemkowie,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4. Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień w Przemkowie,
5. Komenda Powiatowa Policji w Polkowicach.- Posterunek Policji w Przemkowie,
6. Sąd Rejonowy w Głogowie – Wydział Karny i Wydział Rodzinny i Nieletnich,
7. Zespół Kuratorskiej Służby Wykonującej Orzeczenia w Sprawach Karnych i Nieletnich,
8. Prokuratura Rejonowa w Głogowie,
9. Służba zdrowia,
10. Organizacje pozarządowe i Kościoły,
11. Poradnia Terapii Uzależnień w Polkowicach i Głogowie,
12. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Polkowicach.

IX. Cele Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023- 2027.

Głównym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023- 2027 jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie gminy Przemków.

Wszystkie cele i działania zaplanowane w ramach niniejszego programu mają służyć poprawie sytuacji doznających przemocy domowej, jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą domową.

Cel szczegółowe:

Cel 1. Poprawa stanu bezpieczeństwa życia codziennego mieszkańców gminy Przemków poprzez inicjowanie i zintensyfikowanie działań profilaktycznych i edukacji społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Zadania do realizacji:

1. Pozyskanie partnerów do przygotowania i przeprowadzenia kampanii społecznych, debat, seminariów dotyczących tematyki przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa i ochrony przed przemocą domową.
3. Poradnictwo indywidualne i grupowe w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej dla osób dorosłych, młodzieży i dzieci.
4. Promowanie pozytywnych postaw wzmacniających rolę rodziny poprzez działania edukacyjne np. warsztaty kompetencji wychowawczych.
5. Opracowanie i wydanie materiałów edukacyjnych dla rodziców (np. ulotki informacyjne).
6. Badanie skali zjawiska przemocy domowej w oparciu o dane Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zakładane rezultaty:

W wyniku realizacji powyższych zadań zakłada się upowszechnianie informacji na temat przemocy domowej, zmianę postaw i zachowań społecznych wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej oraz zwiększenie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców.

Wskaźniki realizacji celu:

1. Liczba prowadzonych kampanii i seminariów.
2. Liczba uczestników warsztatów i seminariów, debat.
3. Liczba zrealizowanych programów medialnych promujących przeciwdziałanie przemocy domowej.
4. Liczba podmiotów zaangażowanych w przygotowanie i prowadzenie warsztatów i kampanii, seminariów i debat.

Cel 2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową

Zadania do realizacji:

1. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Zapewnienie osobom dotkniętych przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia oraz w domu interwencji kryzysowej.
3. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej i wsparcia.
4. Upowszechnianie informacji o dostępie do bezpłatnego badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydanie zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie.
5. Udostępnienie do publicznej wiadomości informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczenia przemocy domowej.

Zakładane rezultaty:

W wyniku realizacji powyższych zadań zakłada się zwiększenie wiedzy ofiar przemocy o istniejących formach pomocy oraz zapewnienie schronienia ofiarom przemocy domowej.

Wskaźniki realizacji celu:

1. Liczba osób korzystających z pobytu w Ośrodkach Interwencji Kryzysowej oraz Domu Interwencji Kryzysowej oraz z pomocy psychologicznej, prawnej, pomocy medycznej w związku z przemocą domową.
2. Liczba osób objętych procedurą „Niebieska Karta”.

Cel 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.**Zadania do realizacji:**

1. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla sprawców przemocy domowej.
2. Wykonywanie przez sprawców przemocy domowej prac społecznie użytecznych przy jednoczesnym uczestnictwie w programach korekcyjno-edukacyjnych.
3. Kierowanie do placówek leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu.
4. Prowadzenie terapii mającej na celu powstrzymanie zachowań agresywnych.

Zakładane rezultaty:

W wyniku realizacji w/w zadań zakłada się wzmocnienie motywacji i uczestnictwa sprawców przemocy w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych oraz wzrost świadomości konsekwencji stosowania przemocy i przyjęcia odpowiedzialności za swoje czyny wśród sprawców przemocy w rodzinie.

Wskaźniki realizacji celu:

1. Liczba realizacji programów edukacyjno-korekcyjnych i psychologiczno-terapeutycznych oraz wzrost świadomości konsekwencji stosowania przemocy domowej.
2. Liczba uczestników zrealizowanych programów.
3. Liczba osób stosujących przemoc, które zostały zgłoszone do GKRPA.
4. Liczba osób stosujących przemoc, objętych działaniami służb w ramach procedury Niebieska Karta.

Cel 4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.**Zadania do realizacji:**

1. Podnoszenie kompetencji osób zajmujących się pomocą rodzinom doświadczającym przemocy domowej.
2. Opracowanie materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach przemocy domowej, ze szczególnym uwzględnieniem procedury „Niebieskie Karty” oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
3. Przeprowadzanie szkoleń, seminariów, konferencji dla pracowników instytucji pomocowych zajmujących się działaniami profilaktycznymi dla osób doświadczających przemocy domowej.

Zakładane rezultaty:

W wyniku realizacji wyżej wymienionych zadań zakłada się poprawę współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami uczestniczącymi w realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2027 oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności pracowników instytucji i organizacji uczestniczących w Programie, w tym przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej i grup diagnostyczno-pomocowych.

Wskaźniki realizacji celu:

1. Liczba zrealizowanych szkoleń.
2. Liczba uczestników szkoleń.

X. Monitoring „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Przemków na lata 2023 – 2027”.

Monitoring realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Przemków na lata 2023 – 2027 będzie polegał na gromadzeniu corocznie i analizowaniu informacji uzyskanych przez realizatorów powyższego programu, w szczególności danych zebranych przez Zespół Interdyscyplinarny. Obszarami podlegającym monitorowaniu będą wyznaczone do realizacji zadania. Rezultatem monitoringu będzie sprawozdanie roczne przygotowane przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego w pierwszym kwartale kolejnego roku.

XI. Przewidywane efekty realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Przemków na lata 2023 – 2027.

W związku z kolejnym okresem realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Przemków na lata 2023 – 2027 przewiduje się:

1. Zmianę postaw mieszkańców Przemkowa wobec zjawiska przemocy domowej.
2. Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom przemocy domowej.
3. Wypromowanie modelu rodziny wolnej od przemocy domowej.
4. Zwiększenie poziomu edukacji dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy domowej.
5. Zwiększenie współpracy instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

XII. Źródła finansowania

Finansowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Przemków na lata 2023 - 2027 odbywać się będzie ze środków budżetu gminy Przemków zaplanowanych na dany rok przeznaczonych na pomoc społeczną. Ponadto Program finansowany będzie z dotacji uzyskanych z budżetu państwa, środków pozabudżetowych, pozyskanych jako dotacje oraz środków z innych programów realizujących zadania i prowadzących działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, a w szczególności ochrony przed przemocą domową poprzez istniejącą działalność Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień w Przemkowie.

XIII. Postanowienia Końcowe

Program stanowi podstawę do podejmowania działań w różnych formach, które mają na celu realizację zadań ujętych w Programie oraz pozyskiwania środków finansowych z różnych źródeł.

Realizacja zadań Programu może wymagać zawierania porozumień pomiędzy podmiotami na terenie gminy (np. z administracją państwową, samorządową, podmiotami gospodarczymi i organizacjami pozarządowymi).

Uwagi, wnioski i propozycje dotyczące bieżącej realizacji programu mogą być zgłaszane do Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej.